

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 263/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen liikenneturvallisuuden parantamisesta suojateillä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Pia Kauman /kok ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 263/2021 vp:

Miten hallitus aikoo ottaa suojateiden turvallisuuden huomioon liikenneturvallisuusstrategiassaan,

millaisia kannustimia hallitus aikoo tehdä kuljetusalalle, jotta kuljetusalan kalusto voidaan päivittää nopeasti muut tielläliikkuajat paremmin havainnoiviin ja turvallisempiin ajoneuvoihin ja

millä tavoin hallitus aikoo ohjeistaa kuntia, jotta samaan aikaan kahteen suuntaan palavien vihreiden valojen aiheuttamat vaaratilanteet saadaan minimoitua?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Jokainen liikennekuolema on liikaa. Kuolemaan johtaneet onnettomuudet ovat vuosikymmenien aikana jatkuvasti vähentyneet tieliikenteessä, mutta liikenneturvallisuuden paraneminen on huolestuttavasti hidastunut 2010-luvun jälkipuolella. Nyt lyhyen ajan sisällä on tapahtunut kaksi onnettomuutta, joissa suojatietä ylittämässä ollut henkilö on menehtynyt yhteentörmäyksessä kuorma-auton kanssa.

Kun tienkäyttäjät noudattavat tieliikennelakia, on liikenne lähtökohtaisesti sujuvaa ja turvallista. Risteyksessä oikealle kääntyvä autoilija on väistämisvelvollinen riippumatta siitä, onko risteys valo-ohjattu vai ei. Tieliikennelain mukaan ajoneuvolla käännyttyäessä on väistettävä risteävää tietä ylittävää jalankulkijaa, polkupyöräilijää ja mopoilijaa. Vihreästä valosta huolimatta ajoneuvon on annettava esteetön kulku jalankulkijalle, joka on mennyt suojatielle tai on menossa sille jalankulkijalle tarkoitetun vihreän valon aikana.

Helppoja tai yksinkertaisia ratkaisuja yllä kuvatun kaltaisten onnettomuuksien estämiseksi ei kuitenkaan ole. Liikennevaloilla on mahdollista ohjata kääntyviä ajoneuvoja ja jalankulkua sekä pyöräliikennettä. Suojatien liikennevaloja ohjataan omana vaiheenaan tyypillisesti sellaisissa tapauksissa, joissa oikealle kääntyvien ajoneuvojen tai kevyen liikenteen määrä on suuri, tai kun kääntymiskaistoja on enemmän kuin yksi. Tämän osalta tulee huomioida, että suojatien vihreän esiintyminen omana vaiheenaan kaikissa liittymissä ja risteyksissä hidastaa ja ruuhkauttaa liikennettä. Tästä johtuva pidentynyt odotusaika lisää etenkin jalankulkijan ja pyöräilijän punaista

valoa päin menoa. Ruuhkautuminen saattaisi johtaa myös kapasiteetiltaan kriittisten väyläverkon osien tukkeutumiseen, jolloin liikenne ohjautuisi lisääntyvästi alemmalle katuverkolle, jossa liikenneturvallisuus tästä johtuen laskisi.

Onnettomuuksia pyritään myös ennaltaehkäisemään kehittämällä jatkuvasti ajoneuvojen teknisiä vaatimuksia. Esimerkiksi kuorma-autojen peilivaatimuksia on jo tiukennettu viime vuosina. Lisäksi EU-sääntely edellyttää, että esimerkiksi törmäysvaroittimia ja sokeita pisteitä valvovat järjestelmät tulevat pakollisiksi uusien autojen rekisteröinnissä vuonna 2024. Raskaan kaluston kohdalla tullaan jatkossa vaatimaan myös sitä, että suora näkyvyys kuljettajan istuimelta paranee. Suoraa näkyvyyttä koskevat EU-vaatimukset (direct vision standard) tulevat pakollisiksi uusien autojen tyyppihyväksynnöissä vuonna 2026 ja rekisteröinnissä vuonna 2029. Voimaantulon aikataulusta säädetään EU-jäsenvaltioita velvoittavassa EU-asetuksessa. Nämä turvallisuutta parantavat muutokset näkyvät liikenteessä sitä mukaan kuin ajoneuvokalusto uusiutuu.

Liikenne- ja viestintäministeriössä on parhaillaan valmisteilla liikenneturvallisuusstrategia, joka kattaa kaikki liikennemuodot. Liikenneturvallisuusstrategia valmistellaan laajassa yhteistyössä ja valmisteluun osallistuu laajasti eri sidosryhmiä. Liikenneturvallisuusstrategia toimii suunnitelmana liikenneonnettomuuksien ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Strategiassa esitetään konkreettisia toimenpiteitä useille tahoille.

Yksi liikenneturvallisuusstrategiassa käsiteltävistä teemoista on asenne, osaaminen, sosiaaliset tekijät sekä kyvykkyys. Teeman käsittely tähtää liikenneturvallisuuden parantamiseen nimenomaisesti ennaltaehkäisevillä, kuten liikennekäyttäytymiseen kohdistuvilla toimilla. Tavoitteena on, että kaikki tienkäyttäjät tunnistavat vastuunsa liikenteessä ja noudattavat liikennesääntöjä. Liikenneturvallisuusstrategian valmistelussa on keskusteltu myös kuntien roolista liikenneturvallisuuden parantamisessa. Kuntien tulisikin esimerkiksi laatiessaan pyöräilyn ja kävelyn edistämishjelmia huomioida myös liikenneturvallisuus. Liikenneturvallisuusstrategian valmistelun aikana on keskusteltu myös suojateiden turvallisuuden valvonnasta. Sisäministeriössä on valmistumassa Poliisin liikennevalvonnan ja -turvallisuuden ohjelma. Ohjelman toimeenpanossa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota suojatieturvallisuuteen.

Helsingissä 12.5.2021

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka